

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ ПРОФ. Д.ИК.Н. КИРИЛ ПЕТРОВ АНГЕЛОВ
(НАУЧНИ СПЕЦИАЛНОСТИ: "ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО",
„ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ" И „ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ ИЗВЪН СФЕРАТА НА
МАТЕРИАЛНОТО ПРОИЗВОДСТВО")

НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД НА ТЕМА „ПОВИШАВАНЕ НА
КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА ВЕРИГАТА НА ДОСТАВКИТЕ НА
БЪЛГАРСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ ЧРЕЗ ИЗПОЛЗВАНЕ НА БЛОКЧЕЙН
ТЕХНОЛОГИЯТА”, РАЗРАБОТЕН ОТ **РУСЕН ЖЕЛЕВ ГИГОВ** В УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р
АСЕН ЗЛАТАРОВ” – БУРГАС, ФАКУЛТЕТ ПО ОБЩЕСТВЕНИ НАУКИ, КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И
УПРАВЛЕНИЕ”,

ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН
„ДОКТОР”
ПО НАУЧНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.7. „АДМИНИСТРАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ”
ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО
/ИНДУСТРИЯТА/”

1. Информация за дисертанта

Дисертантът е завършил специалност „Стопанско управление“ (ОКС бакалавър и магистър) във ФОН на университет „Проф. д-р Асен Златаров“. Магистърската му специалност е с профил „Финансов мениджмънт на предприятието“. През 2021 завършва СДК към същия университет и придобива учителска правоспособност по география. От 2019 г. е докторант в редовна форма на обучение по докторска програма „Организация и управление на производството/ индустрията“.

Той полага успешно всичките си изпити от кандидатския минимум и представя за обсъждане дисертационния си труд в катедра „Икономика и управление“ на университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас, съгласно чл.39 от ППЗРАСРБ. На заседание на гореспоменатата катедра дисертационният труд е приет за представяне пред научно жури.

Професионалният опит на дисертанта е свързан с предоставянето на различни финансови услуги в банковия и застрахователния сектор. От 2022 г. е финансов консултант в „Евролайф България“ ЕООД, като преди това е работил

на различни позиции, в това число и като стажант в организации като „Алианс България“ АД и Българската търговско-промишлена палата. Следва също така да се отбележи, че дисертантът има опит и като лектор по дигитални технологии при изпълнение на студентска мобилност с цел практика по Програма Еразъм+.

2. Актуалност и значимост на дисертационния труд

Дисертационният труд третира проблематика, свързана с начините за повишаване на конкурентоспособността на веригите на доставки на българските предприятия посредством използване на блокчейн технологията.

Обект на изследването са икономически единици, ситуирани в България, но опериращи във веригите за доставки, както на национално, така и на международно ниво.

Предмет на изследване в дисертационния труд е възможността за повишаване конкурентоспособността на предприятието чрез блокчейн технологията, за възприемането на която оказват въздействие определени влияещи фактори (вътрешни за стопанската организация).

Основната цел на дисертационния труд е да се установи възможността за повишаване на конкурентоспособността на веригата на доставките на българските предприятия чрез използване на блокчейн технологията.

Понастоящем този разглеждан научен проблем е особено актуален за стопанската практика в условията на глобализация и в действителност има потенциал да предостави възможност за конкурентоспособност на българските предприятия.

Настоящото изследване задълбочава познанията, свързани с блокчейн технологията при веригата за доставки като по този начин може да бъде осигурена по-добра конкурентоспособност на предприятията. Постигнатите резултати и изводи могат да бъдат надградени и използвани в бъдещи разработки за съпоставителен анализ между български и чуждестранни организации при нивото на използване на блокчейн във веригите за доставки.

Отчитайки всичко казано дотук, както и значението на блокчейн

технологията в съвременния бизнес свят, може да се определи, че така дефинираната проблематика е изключително актуална и значима за науката и управленската практика.

3. Кратка характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е в общ обем от 231 страници, от които 212 основен текст. Състои от увод, три глави и списък на използваната литература. Съдържанието на главите е разпределено в отделни параграфи, които завършват с конкретни обобщения, изводи, практически препоръки. Основният текст съдържа 44 таблици и 16 фигури.

Списъкът на използваните литературни източници съдържа общо 261 заглавия, от които 203 научни публикации и 58 интернет ресурси. Основното позоваване е на научни източници като монографии, студии, статии и книги.

В увода на изследването се обосновава актуалността и значимостта на темата на разработката. Определя се обектът и предметът на изследване. Очертават се ограниченията на изследването. Дефинира се целта, подцелите и задачите на изследването. Представя се приложената методология и информационната база, на която е основано изследването.

Идентифицирани са изследователските проблеми. Лансира се изследователската теза. Основната теза, която защитава дисертационният труд е, че блокчейн технологията повишава конкурентоспособността на предприятието в случай, че оперира в областта на веригите за доставки.

Съобразно с фокусиране върху получаване на конкретни приложими резултати, правилно са подбрани ограниченията на изследването.

В Глава 1, „Литературен обзор по темата“ е проследена конкурентоспособността на веригата за доставки с нейните възможности, предимства и недостатъци. Задълбочено е разгледана блокчейн технологията, както и нейното приложение във веригата за доставки на предприятията. Представен е анализ на моделите за оценка на влияещите фактори при вземане

на управленско решение за използване на блокчейн технологията във веригите за доставки.

В Глава 2: „Методика на изследването” е представен моделът на изследването, включващ: концептуалната основа на методиката на изследването; описание на променливите, влияещи върху възможностите за повишаване на конкурентоспособността при използването на блокчейн технологията във веригата за доставки; разработени са изследователските хипотези. В тази глава подробно е описана и методологията, върху която е разработено изследването, а именно: планът и инструментариумът на изследователския труд, както и описанието и аргументацията на въпросника, разработен и използван за нуждите на изследването. Представени са етапите и описанието на анализите за обработка на получените резултати.

В Глава 3: „Набиране, обработване и анализ на резултатите” съдържа същинската част на изследването. Тук задълбочено и подробно са представени приложените изчислителни процедури, тълкуването на резултатите, доказването на хипотези и общи изводи и заключения. Главата започва с описателната статистика на изходните данни, получени в хода на емпиричното изследване, с ледва анализ на надеждността и валидността на данните и изследването, включващо: анализ на надеждността на измерванията, изпълнение на факторен анализ, регресионен анализ, стъпков (логистичен) анализ с подпроменливи, получени в резултат на факторния анализ, анализ на остатъците. Главата завършва с проверка на изследователските хипотези и изводи.

В заключението на изследването са обобщени основните резултати на дисертацията и се очертават насоките за нейното надграждане.

4. Методиката на изследването

Дисертантът Русен Гигов подходящо е подбрал изследователските инструменти (подходи и методи на научно изследване), необходими за изпълнение на основната цел и задачите на дисертационния труд и ги е

приложил коректно и добросъвестно. Използваните в изследването методи са общоприети научни методи за провеждане на изследвания. Основни в тази връзка са анализа на български и чуждестранни източници, собствено емпирично проучване с респонденти, факторен и логистичен анализ.

5. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Цялостното ми запознаване с дисертацията и автореферата на кандидата са основание да се направи общият извод, че в представения за защита дисертационен труд се съдържат научно-приложни и приложни резултати, които се отнасят до принос в развитието на концепцията за използване на блокчейн технологията във веригата за доставки за повишаване конкурентоспособността на предприятието.

Приемам по същество претендираните в дисертацията приноси, като реално постигнати, като съм ги групирал, както следва:

Постигнати са следните научно-приложни приноси:

- 1) Направен е критичен литературен обзор на възможностите за повишаване на конкурентоспособността на веригите за доставки на българските предприятия посредством блокчейн технологията, като са представени авторови интерпретации.
- 2) Създаден е методологичен подход за оценка на влиянието на блокчейн технологията върху конкурентоспособността на веригите за доставка. Идентифицирани са латентните и сублатентните фактори влияещи на приложимостта на блокчейн технологията при повишаване на конкурентоспособността на веригите за доставки на българските предприятия. Установени са зависимости отразяващи степента на влияние на водещите сублатентни фактори върху конкурентоспособността на веригите за доставки.
- 3) Доказани са възможностите за повишаване на конкурентните предимства на веригите за доставки, като изчисленията доказват значимостта от включване в блокчейн мрежа.

Дисертацията има и следните приложни приноси:

- 1) Представени са препоръки за използване на методологичния подход за оценка на влиянието на блокчейн технологията върху конкурентоспособността на веригите за доставка.
- 2) Установена е потребността от въвеждането на блокчейн технологията в българските предприятия с оглед позициониране на българските предприятия в глобалните цифровизирани вериги за доставка.

Научно-приложните и приложните резултати намират своето пряко приложно поле в българските предприятия, като позволяват да се направи съпоставителен анализ с чуждестранни бизнес организации.

В резултат целта и задачите на дисертационния труд са изпълнени, като са получени научно-приложни и приложни резултати, които се отнасят до принос при обогатяване на съществуващи знания на концепцията за използване на блокчейн технологиите във веригите за доставки за подобряване конкурентоспособността на предприятието.

6. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът Русен Гигов е автор на десет публикации, свързани с изследваната проблематика на дисертационния труд. Две от публикациите са самостоятелни, а останалите – в съавторство основно с научния си ръководител. Много добро впечатление прави наличието на три публикации, които са индексирани и реферирани в световни научни бази данни като Web of Science или Scopus. Следва също така да се отбележи, че тези публикации са цитирани от чуждестранни учени, което прави научните постижения на дисертанта много по-видими за световната научна общност.

В публикациите се анализират различни аспекти от изследваната в дисертацията тема. Няма разлика между начина, подхода и анализа, който се прави в дисертацията и в представените научни статии. Техният брой и насоченост напълно удовлетворяват и дори неколкократно надхвърлят

изискванията за придобиване на образователна и научна степен „доктор“. Това ми дава основание да приема, че дисертационният труд е самостоятелен творчески продукт, реализиран от докторанта.

7. Оценка на автореферата

Представеният реферат изцяло съответства в структурно и съдържателно отношение на рецензираната от мен дисертация. Спазени са всички изисквания по оформлението му и са включени всички необходими атрибути. От реферата може да се придобие еднозначна представа за извършеното в дисертационния труд.

8. Критични бележки, препоръки и въпроси

Докторант Русен Гигов представя дисертация, в която се откроява отлична теоретична подготовка и ефективната връзка наука-практика. Това ми дава основание да отправя конкретни препоръки, с цел задълбочаване на постигнатото досега и бъдещото научно израстване на докторанта:

1) В литературният обзор намирам, че докторантът трябва по-смело да полемизира с учените, които цитира, като по този начин по-ясно ще се открояват собствените му тези.

2) Считам, че докторантът доказва убедително потенциала си на млад учен и би следвало да фокусира своите бъдещи научни търсения в изследвания с международни екипи.

3) С оглед по-нататъшното разпространение на научните тези на дисертанта е препоръчително издаването на дисертацията, след съответната преработка, под форма на монография. Така научните тези на автора ще бъдат достояние на по-широк кръг заинтересовани учени и предприемачи.

В стилистично и техническо отношение оформянето на дисертационния труд и автореферата не е подминат от ограничен брой неточности, повторения и редакционни грешки, които не намаляват научната му стойност, но затрудняват четимостта на труда.

Посочените бележки и препоръки не намаляват достойнствата на изследването. Дисертацията е добре оформен научен труд.

9. Заключение

Предложеният дисертационен труд от г-н Русен Желев Гигов на тема: „Повишаване конкурентоспособността на веригата на доставките на българските предприятия чрез използването на блокчейн технологията” е в пълно съответствие с изискванията за придобиване на образователната и научната степен “Доктор” на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и Правилника за придобиване на научни степени в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас. В дисертацията открих оригинални, актуални и значими научно-приложни и приложни постижения, които представляват принос в развитието на концепциите за използването на блокчейн технологията за повишаване конкурентоспособността на веригата на доставките.

Налице са необходимите основания да декларирам своята положителна оценка и предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен “ДОКТОР” по докторска програма „Организация и управление на производството /индустрията/“, професионално направление 3.7. „Администрация и управление” на Русен Гигов.

15 август 2023 г.
София

Подпис: /...
(проф. д.ик.н. Кирил Ангелов)

Подпис заличен
Чл.2 от ЗЗЛД